

Остапенко Л.А.,
доцент
Навчально-науковий інститут права і
соціальних технологій,
Чернігівський національний
Технологічний університет

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ПРОФІЛЮ

Особливий інтерес викликають інновації або інноваційні процеси у сфері освіти. Для цього є ряд передумов. Зокрема, вища школа з її класичним підходом навчання, який відображає порядок проведення лекційних, практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт, написання рефератів, курсових, дипломних, магістерських робіт, не може підтримувати високий рівень підготовки спеціалістів в умовах інтенсивного інформаційного потоку та загальнодоступності інформації, залишаючись вірною своїм традиціям. Упровадження інновацій в освіту та удосконалення традиційного педагогічного процесу, його трансформація, комплексність видозмін у вищій школі є актуальними та визначаються не лише на нормативному рівні, а й є предметом дослідження вітчизняних науковців [1; 2].

Кримінальне право та ряд суміжних дисциплін кримінально-правового профілю мають свій предмет дослідження, являють собою потужний науково-теоретичний та практичний комплекс, засвоєння якого є важливою складовою підготовки спеціаліста-правознавця як на факультетах, так і у юридичних вузах країни. Це базова галузь права, вивчення якої має на меті забезпечення майбутніх юристів знаннями та навичками в галузі основних прав людини – захисту права на життя, здоров'я, честь, гідність, недоторканість особистості, власність, а також захисту від злочинних посягань та забезпечення охорони конституційних основ держави та суспільства.

Негативна динаміка збільшення кількості процесуальних порушень з боку працівників правоохоронних органів, при здійсненні своїх повноважень, обумовлена низкою причин, зокрема: нові соціально-економічні умови, пов'язані з підприємницькою діяльністю, ринком праці, розшаруванням суспільства за майновою ознакою тощо; відставанням/недосконалістю законодавчої бази від соціально-економічних процесів, які стрімко розвиваються; керівництвом діяльністю співробітників правоохоронних органів усталеними підходами; низьким ступенем

адаптованості системи підготовки юридичних кадрів до нових тенденцій розвитку суспільства та держави тощо. Цей перелік можна було б продовжувати, але й наведена сукупність свідчить, про необхідність інновацій на теоретико-методологічному рівні у професійній освіті.

Оптимізація освітнього процесу, в частині підвищення якості підготовки юридичних кадрів, є одним з важливих напрямів реформи освіти та зумовлена необхідністю застосування інноваційних форм науково-педагогічного впливу на майбутнього юриста з метою підвищення його теоретичного та практичного навчання, морально-психологічної підготовки та внутрішнього переконання у високому суспільному статусі обраної професії.

Одним з важливих напрямів реформи освіти є педагогічна інноватика, пов'язана із застосуванням комплексу технологій, які суттєво активізують пізнавальну діяльність студента, забезпечують їх мотивацію, підготовку, компетенції до професійного саморозвитку та зростання. Це потребує поєднання умовно «технологічного» та «людського» підходів у навчанні. Враховуючи доступність інформації для студентської аудиторії, акцент необхідно ставити на синтезі та аналізі як на методах пізнання, що визначають розвиток [3, с. 12].

Водночас слід зазначити, що оптимізація освітнього процесу при підготовці взагалі фахівців з правознавства, у тому числі фахівців для кримінальної юстиції із застосуванням інноваційних підходів, висуває, можливо нестандартні з огляду на сьогоднішній день, аспекти та завдання для вирішення проблеми підвищення якості освіти студентів.

1. Якість підготовки фахівців значно підвищиться, якщо навчання дисциплін кримінально-правового профілю будувати на основі застосування технологій, які відповідають новим тенденціям соціально-економічного розвитку країни, основним напрямам реформи освіти, зв'язку теорії з практикою, досягненням сучасної науково-педагогічної науки в частині особистісно орієнтованої професійної освіти та саморозвитку особистості.

2. Інтенсивний розвиток пізнавальної самостійності студентів у цілісному процесі науково-педагогічної майстерності повинні супроводжуватися виправданими інноваційними технологіями, які трансформують навчання у особистісний контакт у процесі суб'єктного, дискурсивного взаємозв'язку. Роль науково-педагогічного працівника необхідно спрямовувати на пізнавальний потенціал студентів. Навчальні програми повинні бути побудовані таким чином, щоб отримання професійних знань стало виключно самостійною роботою студентів. Очевидно, що такий підхід сприятиме розвитку професійної творчості студента, логічного мислення та

комплексного аналізу, а не просто - відтворення елементарних вмінь та навичок, відображених виключно на репродуктивному рівні застосування теоретичних пізнань на практиці.

3. Перевага в інноваційних методиках навчання студентів дисциплін кримінально-правового профілю повинна надаватися вивченню та аналізу: наукової та методичної літератури, нормативно-програмної та навчально-планової документації, методичних та навчальних посібників. Масове та експериментальне впровадження організаційно-методичного забезпечення, спостереження за ходом навчального процесу, опитування (анкетування) студентів на різних етапах та періодах навчання, спостереження та постановка дослідницько-експериментальної роботи на основі комплексно-системного підходу, статистична обробка отриманих результатів все це також сприятиме висновкам, щодо закономірностей та переваг інноваційних підходів при навчанні дисциплін кримінально-правового профілю.

4. З метою реалізації взаємозв'язку цілей професійної конкретно-правової підготовки студентів необхідно визначити основні напрями при нормативному закріпленні порядку та умов планування, проведення всіх видів практики в галузі кримінальної юстиції. Шлях координації змісту практичної та теоретичної складової навчання майбутніх юристів та їх взаємозв'язок з професійною діяльністю - одночасне навчання та проходження практики, тобто стажування у профільних організаціях, установах, де можна дійсно поглибити свої знання. З цією метою необхідно визначити та обґрунтувати провідні напрями спільної (сумісної) діяльності науково-педагогічних працівників та студентів у частині поетапного здійснення зв'язку теорії з практикою, навчання з професійною правозастосовчою діяльністю.

Література

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 № 680-р «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи» // Офіційний вісник України. – 2009. - № 47. – С. 533.
2. Кочубей А.В. Інноваційні методи викладання гуманітарних дисциплін у вищих технічних навчальних закладах / Кочубей А.В. // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб.наук.пр. / Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету, 2013. – Вип.7 (50). – Р., 2013.
3. Бакиновская О.А., Ю.А. Амельченя. Инновации в юридическом образовании: сущность, потребность, целесообразность / Бакиновская О.А., Ю.А. Амельченя // Инновационные образовательные технологии / Минский университет управления. – М., 2011. - № 1, с.11-16.